Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Font de la Mata

Cervelló

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Al nord de Can Casildo
Emplaçament	Des de Corbera, s'ha de baixar un camí que travessa la riera de Rafamans, travessar un petit pèlag i a l'altra banda, es puja riera amunt fins a arribar primer al safareig i després a la font.

Coordenades:

Latitud:	41.408202868745
Longitud:	1.9242850793525
UTM Est (X):	410091
UTM Nord (Y):	4584631

Classificació

Número de fitxa	08068 - 156
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estil / època:	Popular
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Actualment el broc no raja.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Tipus de protecció:	Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire:	Natura 2000 – Lloc d'importància comunitària
Observacions protecció:	Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017. PEPAAC – ph-86
Data aprovació:	dt., 02/05/2017 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Social
Titularitat	Privada

Titular:	08067A006000330000AU
Autoria de la fitxa	Josep Maria Solias Arís - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dj., 29/02/2024 - 18:42

Descripció

La font es troba en un entorn natural i compta amb diverses característiques i elements interessants. A l'esquerra de la font hi ha un banc de maçoneria pintat de blanc, que proporciona un lloc per seure i gaudir de l'entorn; aquest banc, robust i sòlid, serveix com un punt de descans per als caminants. Actualment, la font està seca; quan raja, l'aigua surt per un broc situat a sobre d'una pica quadrada, que està incrustada a la paret de pedra, aquesta pica, amb el temps, ha acumulat una pàtina que li dona un aspecte rústic i antic, afegint encant al lloc.

A l'esquerra de la part frontal de la font, hi ha una petita porteta amb cadenat que permet accedir a la mina d'aigua que abasteix la font; aquesta porta està integrada a la mateixa paret de pedra on es troba la pica i dona accés a l'interior de la muntanya on es recull l'aigua. La vegetació al voltant de la font és abundant, amb plantes enfiladisses que creixen sobre les parets de terra i roca, creant un ambient fresc i ombrívol, especialment agradable en els dies calorosos d'estiu. Les fulles seques que es dipositen a terra al voltant de la font suggereixen un entorn natural poc transitat, on la natura segueix el seu curs sense massa intervenció humana.

Abans d'arribar a la font, a l'esquerra del camí, es troba un safareig, una estructura de pedra que antigament era utilitzada per rentar la roba; aquest safareig conserva les seves parets gruixudes i el seu interior encara està en bon estat. El camí que condueix a la font és de terra, serpentejant a través del bosc, oferint vistes panoràmiques de la riera de Rafamans.

A més de ser una font d'aigua potable, l'aigua també serveix per regar els petits horts dels voltants. L'entorn de la font és natural, amb vegetació abundant i un camí de terra que condueix fins a ella; és un lloc tranquil i pintoresc.

El paisatge al voltant de la font és divers, amb una combinació de zones boscoses i petits clars que permeten als visitants observar la flora i la fauna locals; des d'aquest punt es poden veure també algunes construccions modernes a la distància, recordant la proximitat de la civilització tot i la sensació de ser lluny.

Observacions:

Per arribar fins a la font es travessa un tram de riu ple de créixens.

Història

Les fonts de Cervelló no acostumen a disposar d'elements estructurals remarcables. En general, aquest és un fet que fa difícil la seva datació.

Són, a la majoria dels casos, fonts senzilles, fetes per les persones que volien aprofitar-se de l'aigua que sorgia de la terra, o que a voltes, havien d'ajudar-se de persones expertes per tal de construir les mines d'aigua que acostaven la deu que es trobava relativament allunyada, al broc pel qual rajava l'aigua que consumien persones i bèsties.

En moltes ocasions la seva aigua se n'aprofitava per a emmagatzemar-la en basses o dipòsits per tal de tenir-ne prou cabdal per a poder regar els horts, o rentar roba.

Les fonts no només s'han fet servir com a punts d'aigua, sinó que també han desenvolupat entorns naturals únics. Aquest és el cas d'algunes fonts de Cervelló, al voltant de les quals es troben petits reductes microclimàtics, els quals afavoreixen una vegetació diferenciada i interessant. Destacats exemples són la Font de Flàvia o la Font del Molinet, entre d'altres.

Un altre aspecte interessant que forma part del patrimoni immaterial de Cervelló és la tradició dels berenars a les fonts, una activitat molt arrelada, especialment durant els segles XIX i XX. Aquestes trobades, com les que tenien lloc a la Font de Can Romagosa, la Font de la Rectoria, les Quatre Fonts o la Font Flàvia, entre d'altres, eren moments de reunió familiar i social. La gent gaudia de la natura, menjava i passava el temps plegats en un ambient fresc i agradable, sobretot durant els mesos més càlids de l'any.

Les fonts, pel fet d'estar situades en entorns naturals i envoltades de vegetació, proporcionant un escenari perfecte per a aquests berenars. A més de ser llocs per refrescar-se, eren espais on es compartien històries i es reforçaven els vincles comunitaris. La importància d'aquests espais va més enllà de la seva funció pràctica, ja que també representen un patrimoni cultural i social que forma part de la història del municipi.

Aquestes trobades a les fonts reflectien una manera de viure més connectada amb la natura i amb els altres, i les fonts esdevenien centres neuràlgics de la vida social de Cervelló. Aquests espais continuen sent un recordatori de la importància de mantenir i preservar els nostres entorns naturals per a les futures generacions.

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

DIRECCIÓ GENERAL DE PATRIMONI NATURAL (1996). PEIN. Pla d'Espais d'Interès Natural. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

LLURBA, Josep; GOU; Gemma (2012) Les nostres fonts. Cervelló. S.Ll.: Ámbar Comunicació.

MARGALL, Meritxell; MIRALLES, Jordi. (2018) Diagnosi dels espais lliures - municipi de Cervelló. Informe tècnic. Barcelona: Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial SITXELL, Diputació de Barcelona.

Font de
la Mata